

CONSILIUL JUDEȚEAN MUREȘ
MAROS MEGYEI TANÁCS

FILARMONICA DE STAT TÎRGU MUREȘ
MAROSVÁSÁRHELYI ÁLLAMI FILHARMÓNIA

Joi, 24 noiembrie 2022, ora 19
Sala mare a Palatului Cultural

Csütörtök, 2022. november 24., 19 óra
A Kultúrpalota nagyterme

CONCERT SIMFONIC SZIMFONIKUS HANGVERSENY

în colaborare cu Universitatea de Arte din Zürich
A Zürichi Művészeti Egyetem együttműködésével szervezett hangverseny
concert realizat în parteneriat cu TVR Tîrgu Mureș /
A Marosvásárhelyi TVR-vel közösen szervezett hangverseny

TVR
TÎRGU-MUREȘ

dirijor / vezényel

MARC KISSOCZY, (Elveția / Svájc)

solisti / szólóisták

Hexin Zhang, flaut / fuvola (China / Kína)

Minju Kim, fagot / fagott (Coreea de Sud / Dél-Korea)

își dă concursul / közreműködik

**ORCHESTRA SIMFONICĂ A FILARMONICII DE STAT TÂRGU MUREȘ /
A MAROSVÁSÁRHELYI ÁLLAMI FILHARMÓNIA SZIMFONIKUS ZENEKARA**

În program / Műsoron

R.Wagner Sigfried-Idyll

C.Reinecke Concert pentru flaut și orchestră / Fuvolaverseny
*Allegro molto moderato - Lento e mesto - Moderato. In tempo
animato. Tempo I. Più mosso. Più lento maestoso*

G.Rossini Concert pentru fagot și orchestră / Fagottverseny
Allegro - Largo - Rondo

pauză / szünet

L.van Beethoven Simfonia nr.1 în do major / 1. C-dúr Szimfónia
*Adagio molto. Allegro con brio - Andante cantabile con moto -
Menuetto: Allegro molto e vivace - Adagio. Allegro molto e
vivace*

www.filarmonicamr.ro

GRAND HOTEL
TÎRGU MUREȘ

magnolia.ro
Lăsați fluxul inspirației
să fluideze.

#SMARTSOFT

ETV

TVR
HARGHITA MUREȘ

Radio România
Muzical

Recunoscut la nivel internațional ca dirijor de o versatilitate, muzicalitate și discernământ extraordinare, **MARC KISSÓCZY** a condus concerte de muzică simfonică, ansambluri contemporane, operă, operetă și melodii simfonice la fel de apreciate. Mark Kissóczy a fost director muzical și dirijor principal al Orchestrei Simfonice de Tineret din Zürich din 1996 până în 2002. Din 2002 până în 2009, a fost numit director muzical și dirijor al renumitei „Camerata Zürich”, o orchestră de cameră profesionistă cu o mare tradiție și un angajament puternic față de muzica contemporană. A condus Orchestrele „Zürich Tonhalle” și „Zürcher Kammerorchester”, Orchestrele Simfonice din Basel și Berna, Orchestra de la Suisse Romande, Orchestra Națională de Lyon, Orchestra Filarmonică de Monte-Carlo, Orchestra Simfonică din Nürnberg, Orchestra „des Saarlaendischen Rundfunks”, Orchestra Filarmonică Slovene, „Cairo Symphony Orchestra”, „Tampere Philharmonic”, „Orquestra Municipal do Sao Paulo”, „Taipei Sinfonietta”, „Ensemble Intercontemporain Paris” și multe alte orchestre din Franța, Germania, Elveția, Portugalia, Spania, Italia, Finlanda, Brazilia, Taiwan și alte țări. Marc Kissóczy a dirijat o varietate de producții pop de-a lungul anilor, inclusiv tradiționalele și prestigioase concerte de Anul Nou cu Orchestra Simfonică din Aargau și a obținut un succes considerabil dirijând opere, operete, concerte pop și pentru copii, coloane sonore de film și muzică contemporană. A condus multe premiere, iar concertele sale sunt difuzate pe posturile de radio și TV din Europa, Asia și America de Sud. Din 1996 predă la facultatea Academiei de Muzică de la Universitatea de Arte din Zürich; din 2005 este profesor de dirijat orchestră și este director artistic și dirijor principal al „Camerata Zürich”. Din 2011, conduce și o clasă de dirijat la „Conservatorio della Svizzera Italiana”. În 1999, guvernul de la Vietnam i-a acordat lui Marc Kissóczy cea mai înaltă distincție a culturii, ca recunoaștere a meritelor sale în restaurarea vieții muzicale din Vietnam, lucrând foarte mult cu Orchestra Simfonică Națională din Vietnam. Este solicitat frecvent ca membru al juriului la concursuri naționale și internaționale.

A nemzetközileg is elismert, rendkívüli sokoldalúság, zeneiség és igényesség karmestereként ismert **MARC KISSÓCZY** szimfonikus zene, kortárs együttesek, opera, operett és szimfonikus popzenék előadásait egyforma elismerésre méltatta. Márk Kissóczy 1996 és 2002 között a Zürichi Ifjúsági Szimfonikus Zenekar zenei igazgatója és vezető karmestere volt. 2002-től 2009-ig a rendkívül elismert „Camerata Zürich” zenei igazgatójává és karmesterévé nevezték ki, amely egy nagy hagyományokkal rendelkező, és a kortárs zene iránt erősen elkötelezett professzionális kamarazenekar. Vezényelte a „Zürich Tonhalle” és a „Zürcher Kammerorchester” zenekart, a bázeli és berni Szimfonikus Zenekart, az „Orchestra de la Suisse Romande”-t, a lyoni Nemzeti Zenekart, a Monte-Carlói Filharmonikus Zenekart, a Nürnbergi Szimfonikus Zenekart, a „des Saarlaendischen Rundfunks” Zenekart, a Szlovén Filharmonikus Zenekart, a Kairói Szimfonikus Zenekart, a „Tamperei Filharmonikus” Zenekart, az „Orquestra Municipal do Sao Paulo”-t, a „Taipei Sinfonietta” Zenekart, az „Ensemble Intercontemporain Paris”-t, valamint franciaországi, németországi, svájci, portugál és spanyol, olasz, finnországi, braziliai, tajvani és más országok zenekarait. Marc Kissóczy számos popprodukciót vezényelt az évek során, köztük a hagyományos és rangos újví koncerteket az „Aargau” Szimfonikus Zenekarral, és jelentős sikereket ért el operák, operettek, pop- és gyerekkoncertek, filmzenék és kortárs zene vezénylésében. Számos premiert vezényelt. Koncertjeit európai, ázsiai és dél-amerikai rádió- és tévécsatornák közvetítik. 1996 óta a Zürichi Művészeti Egyetem Zenei karán, 2005 óta pedig zenekari karvezetést tanít. A „Camerata Zürich” művészeti vezetője és vezető karmestere. 2011 óta a „Conservatorio della Svizzera Italiana” karmesteri osztályát is vezeti. 1999-ben a vietnami kormány a legmagasabb kulturális kitüntetést adományozta Marc Kissóczynak, elismerve a vietnami zenei élet helyreállításában és a Vietnami Nemzeti Szimfonikus Zenekarral folytatott széleskörű együttműködésben szerzett érdemeit. Számos hazai és nemzetközi verseny zsűritagja.

Flautista **Hexin Zhang** s-a născut în 1998, este masterand cu specializare solist instrumentist în Zürich la „Hochschule der Kunst” unde studiază sub tutela Mariei Goldschmidt-Pahn. Înainte de a se stabili la Zürich, Zhang a studiat la Conservatorul de Muzică Oberlin cu Alexa Still și la

Conservatorul de Muzică Xinghai ca student în clasa profesorului Qi Yan. Zhang a urmat cursuri de măiestrie cu Peter Lucas Garf, Christina Fassbender, Davide Formisano, Ruth Wentorf, Amy Porter, Yong ma, Qiling Chen, Qiao Zhang și Yizhen Ni. În 2020, Zhang a câștigat Premiul I al concursului de flaut Kalaidos din Elveția și al concursului internațional de flaut din Macao. În 2016, Zhang a câștigat concursul internațional ediția a X-a pentru tineri flautiști din Coreea. Ca muzician de orchestră, Zhang a fost flautist principal în Orchestra Oberlin, Orchestra de cameră și Ansamblul de muzică contemporană și Orchestra "Little Angel" din Guangzhou. A participat la mai multe festivaluri de muzică de vară, inclusiv Săptămâna Festivalului Internațional de la Stuttgart, Festivalul Internațional de la Beijing și Festivalul Orchestrei din Republica Cehă. Zhang are multe experiențe în muzica de orchestră și de cameră. De asemenea, ea este întotdeauna lăudată de maeștri de mare valoare sau la cursuri de măiestrie.

Hexin Zhang fuvolaművész 1998-ban született, hangszeres szólista szakon mesteri képzésben részesül a zürichi a "Hochschule der Kunst"-ban, ahol tanára Maria Goldschmidt-Pahn. Zürichi tanulmányai előtt, Zhang az Oberlin Zenekonzervatóriumban és a Xinghai Zenekonzervatóriumban tanult ahol tanárai Alexa Still és Qi Yan voltak. Zhang mesterkurzusokon vett részt, tanárai Peter Lucas Garf, Christina Fassbender, Davide Formisano, Ruth Wentorf, Amy Porter, Yong ma, Qiling Chen, Qiao Zhang és Yizhen Ni voltak. 2020-ban Zhang elnyerte a svájci Kalaidos Fuvolaverseny és a Makaói Nemzetközi Fuvolaverseny első díját. 2016-ban Zhang megnyerte a 10. Nemzetközi Fiatal Fuvolisták Versenyét Koreában. Zenekari zenészként Zhang első fuvolista volt az Oberlin Zenekarban, a Kamarazenekarban és a Kortárs Zenei Együttesben, valamint a Guangzhou "Little Angel" Zenekarban. Részt vett több nyári zenei fesztiválon, köztük a Stuttgarti Nemzetközi Fesztiválon, a Pekingi Nemzetközi Fesztiválon és a Cseh Köztársasági Zenekari Fesztiválon. Zhang számos tapasztalattal rendelkezik a zenekari és kamarazene terén. Emellett munkásságát nagyrabecsülik a rangos mesterek vagy a különböző mesterkurzusokon.

Născută în Seul (Coreea) în 1994, MINJU KIM a și-a terminat studiile de licență la Universitatea Națională de Muzică din Seoul și mai târziu a absolvit două diplome de masterat, interpretare muzicală la Univeristatea de Muzică din Zürich. Ea a fost distinsă cu premiul al III-lea și premiul publicului la Concursul Internațional Muri (2019) și premiul I la cea de-a 57-a Concurs de Muzică Dong-a, la cea de-a 30-a Concurs de Muzică de Radiodifuziune Publică din Busan MBC și la cea de-a 33-a Asociație Muzică din Coreea, pe lângă marele premiu la Busan Metropolitan City of Korea (2013) și "Young Sylvia Prize" la audiția de muzică de cameră Artsylvia. În plus, ea a cântat la „Gumho Art Hall” în calitate de „Tânăr Artist” al Fundației Culturale „Gumho Asiana”. Din 2008 până în 2016 a fost fagotist principal la Orchestra Filarmonicii de Tineret Yongin.

MINJU KIM 1994-ben született Szöulban (Korea). Egyetemi tanulmányait a Szöuli Nemzeti Zeneművészeti Egyetemen végezte, majd a Zürichi Zenekonzervatóriumban két mesterképzést szerzett zenei előadóművészeti szakon. Harmadik díjjal és közönségdíjjal jutalmazták a Muri Nemzetközi Versenyen (2019), valamint első díjat kapott az 57. Dong-a Zenei Versenyen, a 30. „Busan MBC Public Broadcast” Zenei Versenyen és a 33. Koreai Zenei Szövetség Versenyén, elnyerte a Busan Metropolitan City of Korea fődíját (2013) és a Young Sylvia Prize-t az Artsylvia kamarazenei meghallgatáson. Emellett fellépett a „Gumho Art Hall”-ban a „Gumho Asiana” Kulturális Alapítvány fiatal művészeként. 2008 és 2016 között a Yongin Ifjúsági Filharmonikus Zenekar első fagottosa volt.

Compozitorul german **Carl Reinecke** (23 iunie 1824 - 10 martie 1910) s-a născut la Altona (o suburbie a orașului Hamburg, aflat la vremea aceea sub ocupație daneză). Primindu-și educația muzicală chiar de la tatăl sau și studiind de la o vârstă fragedă vioara, apoi pianul, iar la vârsta de doar 7 ani a început să și compună. Prima apariție publică în postura de pianist a avut-o la numai 12 ani, urmând ca la vârsta de 19 ani să susțină primul său turneu de concerte în Danemarca și Suedia. După aceste începuturi promițătoare ale carierei sale, Reinecke a locuit o vreme la Leipzig, unde a fost instruit de compozitorii Felix Mendelssohn Bartholdy, Robert Schumann și Franz Liszt. Între anii 1846-1848, devine Pianistul Curții regale la Copenhaga, după care se va muta pentru o perioadă la Paris. După ce a fost numit profesor la Conservatorul din Köln, în 1860 a fost desemnat director al prestigioasei orchestre Gewandhaus din Leipzig, precum și profesor de pian și compoziție la Conservatorul din același oraș. Până la sfârșitul vieții, va rămâne la Leipzig, unde își va desfășura bogata activitate concertistică și componistică. A lăsat posteriorității o listă impresionantă de lucrări concertante și camerale, simfonii și opere. **Concertul pentru flaut și orchestră** interpretat în aceasta seară, a fost ultima lucrare compusă de Carl Reinecke înainte de moartea sa. Este o lucrare de virtuozitate, comparată de criticii vremii cu cele mai importante lucrări din repertoriul pentru flaut.

Carl Reinecke (1824. június 23. – 1910. március 10.) német zeneszerző Altonában (Hamburg külvárosa, akkoriban dán megszállás alatt állott) született. Zenei képzését még édesapjától kapta, kiskorától hegedűlni, majd zongorázni tanult, 7 évesen pedig elkezdett komponálni. Mindössze 12 éves volt amikor első ízben fellépett zongoristaként, majd 19 évesen dániai és svédországi koncertturnén vett részt. Pályafutásának ígéretes kezdetei után Reinecke egy ideig Lipcsében élt, ahol Felix Mendelssohn Bartholdy, Robert Schumann és Liszt Ferenc-től tanult. 1846 és 1848 között a koppenhágai királyi udvar zongoristája lett, majd egy időre Párizsba költözött. Ezek után a kölni Konzervatórium professzorává nevezték ki, majd 1860-ban a tekintélyes lipcsei Gewandhaus Orchestra igazgatójává, később a lipcsei Konzervatórium zongora- és zeneszerzésprofesszorává. Reinecke élete végéig Lipcsében marad, ahol gazdag koncert- és zeneszerzői tevékenységet fejtett ki. Hangversenyek és kamaraművek, szimfóniák és operák lenyűgöző sorát hagyta maga után. Az ma este előadott fuvolára és zenekarra írt versenymű volt Carl Reinecke halála előtt komponált utolsó műve. Virtuoz alkotás, amelyet a korabeli kritikusok a fuvolarepertoár legfontosabb művei közé sorolnak.

Gioachino Antonio Rossini (29 februarie 1792 – 13 noiembrie 1868) a fost un compozitor italian care a devenit celebru datorită celor 39 de opere ale sale. El a stabilit noi standarde atât pentru opera comică, cât și pentru opera serioasă, înainte de a se retrage de la compoziția la scară largă, încă de la treizeci de ani, la apogeul popularității sale. Născut la Pesaro din părinți muzicieni (tatăl său a fost trompetist, iar mama sa cântăreață), Rossini a început să compună la vârsta de 12 ani și a fost educat la școala de muzică din Bologna. Prima sa operă a fost interpretată la Veneția în 1810, când avea 18 ani. În perioada 1810–1823 a scris 34 de opere pentru scena italiană care au fost reprezentate la Veneția, Milano, Ferrara, Napoli și în alte părți. În această perioadă a compus cele mai populare lucrări ale sale, inclusiv operele comice *L'italiana in Algeri*, *Il barbiere di Siviglia* și *La Cenerentola*, care au adus la apogeu tradiția de opera buffa, tradiție moștenită de la măștri Domenico Cimarosa și Giovanni Paisiello.

De asemenea, a compus opere seria precum *Otello*, *Tancredi* și *Semiramida*. Toate acestea au atras admirația pentru inovația lor în ceea ce privește melodia, culoarea armonică și instrumentală și forma dramatică. În 1824 a fost contractat de Opéra din Paris și a compus o operă pentru a sărbători încoronarea lui Carol al X-lea, *Il viaggio a Reims*, respectiv a revizuit două din operele sale italiene *Le siège de Corinthe* și *Moïse*, iar în 1829 scris ultima sa operă, *Guillaume Tell*. Retragera lui Rossini din lumea operii în ultimii 40 de ani din viața lui nu a fost niciodată pe deplin explicată. De la începutul anilor 1830 până în 1855, când a părăsit Parisul și a revenit la Bologna, a scris relativ puțin. La întoarcerea sa la Paris, în 1855, a devenit renumit pentru saloanele sale muzicale de sâmbătă, frecventate în mod regulat de muzicieni și cercurile artistice și la modă din Paris, pentru care a scris piesele distractive *Péchés de vieillesse*. Printre invitați s-au numărat Franz Liszt, Anton Rubinstein, Giuseppe Verdi, Meyerbeer și Joseph Joachim. Ultima compoziție majoră a maestrului a fost *Petite messe solennelle* (1863). A murit la Paris în 1868.

Gioachino Antonio Rossini (1792. februar 29. – 1868. november 13.) olasz zeneszerző 39 műve tette híressé. Új mércét állított fel úgy a vig-, mint a komoly opera terén, mielőtt népszerűsége csúcspontjára, harmincas éve elején visszavonult a nagyszabású zeneszerzéstől. Pesarában született zenész szülők gyermekeként (apja trombitás, édesanyja énekes volt), 12 évesen kezdett komponálni, és a bolognai zeneiskolában tanult. Első operáját 1810-ben, 18 évesen mutatták be Velencében. 1810–1823 között 34 operát írt olasz színpadra, amelyeket Velencében, Milánóban, Ferrarában, Nápolyban és másutt mutattak be. Ebben az időszakban komponálta legnépszerűbb műveit, köztük a *L'italiana in Algeri*, az *Il barbiere di Siviglia* és a *La Cenerentola* című vígoperákat, amelyek tetőpontra vitték a Domenico Cimarosa és Giovanni Paisiello mesterektől örökölt opera buffa hagyományát. Olyan operasorozatokat is komponált, mint az *Otello*, a *Tancredi* és a *Semiramis*. Mindezek csodálatot váltottak ki újításukkal a dallam, az összhang és hangszínek, valamint a drámai forma terén. 1824-ben szerződtette a Párizsi Opéra, ahol X. Károly koronázásának megünneplésére operát komponált, az *Il viaggio a Reims*-t, továbbá átdolgozta két előző művét: *Le siège de Corinthe* és *Moïse*, 1829-ben pedig megírta a *Guillaume Tell* című operát. Rossini élete utolsó 40 évében az opera világából való kivonulását soha nem sikerült teljesen megmagyarázni. Az 1830-as évek elejétől egészen 1855-ig, amikor elhagyta Párizst és visszatért Bolognába, Rossini viszonylag keveset írt. 1855-ben Párizsba visszatérve híressé vált szobati zenei szalonjairól, amelyeket rendszeresen látogattak zenészek és Párizs divatos művészi körei. A vendégek között volt Liszt Ferenc, Anton Rubinstein, Giuseppe Verdi, Meyerbeer és Joseph Joachim. Rossini utolsó jelentős szerzeménye a *Petite messe solennelle* (1863) volt. 1868-ban Párizsban halt meg.

Compozitorul, regizorul de teatru și dirijorul german **Wilhelm Richard Wagner** (22 Mai 1813 – 13 Februarie 1883) este cunoscut în principal pentru operele sale (sau, după cum au fost cunoscute mai târziu unele dintre lucrările sale mature, „drame muzicale”). Spre deosebire de majoritatea compozitorilor de operă, Wagner a scris atât libretul, cât și muzica pentru fiecare dintre lucrările sale de scenă. Consolidându-și inițial reputația de compozitor de lucrări în maniera romantică a lui Carl Maria von Weber și Giacomo Meyerbeer, a revoluționat opera prin conceptul său de *Gesamtkunstwerk* („operă de artă totală”), prin care a căutat să sintetizeze artele poetice, vizuale, muzicale și dramatice, cu muzica subsidiară dramei. El a descris această viziune într-o serie de eseuri publicate între 1849 și 1852. Wagner a realizat aceste idei cel mai pe deplin în prima jumătate a ciclului de patru opere *Der Ring des Nibelungen* (Inelul

Nibelungilor). Compozițiile sale, în special cele din perioada sa ulterioară, se remarcă prin texturile lor complexe, armoniile bogate și orchestrația și utilizarea elaborată a leitmotiv-urilor - fraze muzicale asociate cu personaje, locuri, idei sau elemente ale intrigii individuale. Wagner și-a construit propria operă, Bayreuth Festspielhaus, care a întruchipat multe caracteristici inovatoare de design. Aici a avut loc premiera operelor Inelul Nibelungilor și Parsifal, iar cele mai importante lucrări scenice ale sale continuă să fie interpretate la Festivalul anual de la Bayreuth, organizat de descendenții săi. *Siegfried Idylle* a fost compus ca un cadou pentru cea de-a doua soție, Cosima, la nașterea fiului lor, Siegfried, în 1869. A fost interpretat pentru prima dată în dimineața de Crăciun, pe 25 decembrie 1870, de un mic ansamblu al Orchestrei Tonhalle Zürich pe scările vilei lor din Tribschen (azi parte din Lucerna), Elveția. Cosima a fost trezită de acordurile începutului de melodie. Dirijorul Hans Richter a învățat trompeta pentru a cânta pasajul scurt de trompetă, care durează doar 13 măsuri. Se spune că a plecat deseori în mijlocul lacului Lucerna pentru a exersa și pentru a nu fi auzit.

Wilhelm Richard Wagner (1813. május 22. – 1883. február 13.) zeneszerző, színházi rendező és karmester, főként operáiról, illetve későbbi „zenedramáiról” ismert. A legtöbb operaszerzővel ellentétben Wagner minden szinpadí művéhez a librettót és a zenét is maga írta. Wagner, aki kezdetben Carl Maria von Weber és Giacomo Meyerbeer romantikus stílusában alkotott művek zeneszerzőjeként alapozta meg hírnevét, forradalmasította az operát a Gesamtkunstwerk („teljes műalkotás”) koncepciójával, amelyen keresztül a költői, vizuális művészetek szintetizálására törekedett. Ezt az elképzelést egy 1849 és 1852 között megjelent esszé sorozatban írta le. Ezeket a gondolatokat a *Der Ring des Nibelungen* (A Nibelungok gyűrűje) című négyoperaciklus első felében valósította meg legteljesebben. Kompozíciói, különösen a későbbiek, összetett textúrájukról, gazdag harmóniáikról és hangszerelésükről, valamint a vezérmotívumok kifinomult használatáról nevezetesek.

Ludwig van Beethoven (17 Decembrie 1770 – 26 Martie 1827) rămâne unul dintre cei mai admirați compozitori din istoria muzicii occidentale; lucrările sale se numără printre cele mai interpretate din repertoriul muzicii clasice și acoperă tranziția de la perioada clasică la epoca romantică în muzica clasică. Cariera sa a fost împărțită în mod convențional în perioada timpurie, de mijloc și târzie. Perioada sa timpurie, în timpul căreia și-a făurit meșteșugul, este de obicei considerată a fi durat până în 1802. Din 1802 până în jurul anului 1812, perioada sa de mijloc a arătat o dezvoltare individuală din stilurile lui Joseph Haydn și Wolfgang Amadeus Mozart și este uneori caracterizată ca eroică. În acest timp, a început să devină din ce în ce mai surd. În perioada sa târzie, din 1812 până în 1827, și-a extins inovațiile în forma și expresia muzicală. Beethoven s-a născut la Bonn. Talentul său muzical a fost evident la o vârstă fragedă. Inițial a fost educat aspru de către tatăl său, Johann van Beethoven. Mai târziu, a primit lecții de la compozitorul și dirijorul Christian Gottlob Neefe, sub tutela căruia și-a publicat prima lucrare, un set de variațiuni pentru claviatură, în 1783. La 21 de ani, s-a mutat la Viena, care a devenit ulterior orașul lui de bază, și a studiat compoziția cu Haydn. Beethoven și-a câștigat apoi o reputație de pianist virtuoz, iar în curând a fost patronat de Karl Alois, prințul Lichnowsky pentru compoziții, ceea ce a dus la cele trei triouri de pian Opus 1 (cele mai vechi lucrări cărora le-a acordat un număr de opus) în 1795. Prima sa lucrare orchestrală majoră, *Prima simfonie*, a avut premiera în 1800, iar primul său set de cvartete de coarde a fost publicat în 1801. În ciuda deteriorării auzului său în această perioadă, el a continuat să dirijeze, prezentând în premieră Simfoniile a treia și a cincea în 1804 și 1808, respectiv. Până în 1814 a devenit aproape surd, iar

apoi a renunțat să mai cânte și să apară în public. El și-a descris problemele de sănătate și viața personală neîmplinită în două scrisori, Testamentul său de la Heiligenstadt (1802) către frații săi și o scrisoarea de dragoste netrimisă către necunoscuta „lubire nemuritoare” (1812). După 1810, din ce în ce mai puțin implicat social, Beethoven a compus multe dintre cele mai admirate lucrări ale sale, inclusiv simfoniile târzii, muzică de cameră matură și sonate pentru pian. Singura sa operă, *Fidelio*, interpretată pentru prima dată în 1805, a fost revizuită constant până la versiunea sa finală din 1814. El a compus *Missa solemnă* între 1819 și 1823 și ultima sa *Simfonie*, nr. 9, unul dintre primele exemple de simfonie corală, între 1822 și 1824. Ultimele cvartetele de coarde, inclusiv *Grosse Fuge*, se numără printre realizările sale finale. După câteva luni de boală care l-a ținut la pat, a murit în 1827. Lucrările lui Beethoven rămân pilonii repertoriului muzicii clasice.

Ludwig van Beethoven (1770. decembrie 17. – 1827. martius 26.) ma is az egyik legcsodáltabb zeneszerző a nyugati zene történetében; alkotásai a klasszikus zenei repertoár leggyakrabban előadott művei közé tartoznak, és a klasszikus zenei korszakból a romantikus korszakba való átmenetet fedik le. Karrierjét hagyományosan korai, középső és késői szakaszokra osztották. A korai korszak, amelyben lerakta művészetének alapját, 1802-ig tartott. 1802-től körülbelül 1812-ig, a középső korszak, egyéni fejlődést mutatott Joseph Haydn és Wolfgang Amadeus Mozart stílusában. Ez idő alatt kezdett egyre siketebbé válni. Késői időszakában, 1812-től 1827-ig újításokkal bővítette a zenei formát és kifejezését. Zenei tehetsége már fiatalon megmutatkozott. Édesapja, Johann van Beethoven kezdetben keményen nevelte. Később Christian Gottlob Neefe zeneszerző és karmester növendéke lett, akinek felügyelete alatt 1783-ban kiadta első művét, egy billentyűs variációsorozatot. 21 évesen Bécsbe költözött és ott telepedett le. Beethoven ezután virtuóz zongoristaként szerzett hírnevet, és hamarosan Karl Alois, Lichnowsky hercege vette pártfogása alá. 1795-ben három Opus 1. zongoratriót komponált (a legkorábbi művek, amelyeket opusszámmal tüntetett ki). Az *Első szimfóniáról* 1800-ban mutatták be, első vonósnégyes sorozatát pedig 1801-ben adták ki. Annak ellenére, hogy ekkortájt megromlott a hallása, folytatta a vezénylést, 1804-ben és 1808-ban bemutatta a harmadik és az ötödik szimfóniát. 1814-ig szinte megsüketült, ennek következtében felhagyott a nyilvános szerepléssel. Egészségügyi problémáit és beteljesületlen magánéletét két levélben írta le, a testvéreinek címzett Heiligenstadt Testamentumában (1802) és egy el nem küldött szerelmes levélben az ismeretlen „Halhatatlan szerelemhez” (1812). 1810 után komponálta legcsodálatosabb műveit, köztük a kései szimfóniákat, az érett kamarazenét és a zongoraszonátákat. Egyetlen operáját, a *Fidelio*-t, amelyet először 1805-ben mutattak be, folyamatosan átdolgozta egészen az 1814-es, végleges változatig. 1819 és 1823 között komponálta a *Missa solemnă*-t, valamint utolsó szimfóniáját, 1822 és 1824 között. Utolsó vonósnégyesei, köztük a *Grosse Fuge*, legjelentősebb megvalósításai közé tartoznak. Több hónapos betegség után, 1827-ben halt meg.